

If There's No Bread, There's No Torah: The Other Careers of the Talmudic Rabbis

Dr. Rachel Rosenthal

Dr. Rachel Rosenthal is an adjunct assistant professor of Talmud at the Jewish Theological Seminary and a Research Fellow at the Shalom Hartman Institute of North America. She received her PhD in Rabbinic Literature from JTS, where her dissertation focused on how rabbinic analysis of the case of the stubborn and rebellious son provides models for moral education and development. In addition to her work at JTS and Hartman, Rachel teaches at Central Synagogue, Lincoln Square Synagogue, and in a variety of other settings around the world. She has also served on the faculty of the Maimonides Scholars Program, Nishma: A Summer of Torah Study, and Drisha, where she was a graduate of the Drisha Scholars Circle. She received a BA in Religious Studies from the University of Pennsylvania.

**If There's No Bread, There's No Torah:
The Other Careers of the Talmudic Rabbis**

<p>Avot d'Rabi Natan Version A Chapter 11</p>	<p>מסכתות קטנות מסכת אבות דרבי נתן נוסחה א פרק יא</p>
<p>Love work: what does this entail? This teaches that a person should love work, and a person should not hate work, because just as the Torah was given as a covenant, so too work was given as a covenant, as it says, “Six days you shall labor and do all of your work, and the seventh day is Shabbat for the Lord your God.”</p>	<p>אהוב את המלאכה כיצד מלמד שיהא אדם אוהב את המלאכה ואל יהיה [אדם] שונא את המלאכה שכשם שהתורה נתנה בברית כך המלאכה נתנה בברית שנאמר ששת ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך ויום השביעי שבת לה' אלהיך (שמות כ' ט):</p>
<p>Babylonian Talmud Nedarim 49b</p>	
<p>When Rabbi Yehuda would go to the study hall he would carry a pitcher on his shoulder, saying: Labor is great, as it brings honor to the laborer who performs it. Rabbi Shimon would carry a basket on his shoulder, saying: Labor is great, as it brings honor to the laborer who performs it.</p>	<p>רבי יהודה פד אזיל לבי מדרשא שקיל גולףא על פתפיה אמר גדולה מלאכה שמכבדת את בעליה רבי שמעון שקיל צנא על פתפיה אמר גדולה מלאכה שמכבדת את בעליה</p>
<p>Babylonian Talmud Kiddushin 82b</p>	<p>תלמוד בבלי מסכת קידושין פב עמוד ב</p>
<p>It is taught: Rabbi Shimon ben Elazar says: I never saw a deer who dries figs, nor a lion a porter, nor a fox a storekeeper. And yet they earn their livelihood without anguish. But all these were created only to serve me, and I was created to serve the One Who formed me. If these, who were created only to serve me, earn their livelihood without anguish, then is it not right that I, who was created to serve the One Who formed me, should earn my livelihood without anguish? But I have committed evil actions and have lost my livelihood, as it is stated: “Your iniquities have turned away these things, and your sins have held back good from you” (Jeremiah 5:25).</p>	<p>תניא רבי שמעון בן אלקעזר אומר מימי לא ראיתי צבי קניץ וארי סבל ושועל קנוני והם מתפרנסים שלא בצער והם לא נבראו אלא לשמשני ואני נבראתי לשמש את קוני מה אלו שלא נבראו אלא לשמשני מתפרנסים שלא בצער ואני שנבראתי לשמש את קוני אינו דין שאתפרנס שלא בצער אלא שהרעותי את מעשי וקיפחתי את פרנסתי שנאמר עונותיכם הטו</p>

<p>It is taught: Rabbi Nehorai says: I set aside all the trades in the world, and I teach my son only Torah, as all other trades serve one only in the days of his youth, but in the days of his old age, behold, he is left to lie in hunger. But Torah is not like this: It serves a person in the time of his youth and provides him with a future and hope in the time of his old age. With regard to the time of his youth, what does it say? “But they that wait for the Lord shall renew their strength” (Isaiah 40:31). With regard to the time of his old age, what does it say? “They shall still bring forth fruit in old age, they shall be full of sap and richness” (Psalms 92:15).</p>	<p>תַּנְיָא רַבִּי נְהוֹרַאי אוֹמֵר מִנֵּיחַ אֲנִי כָל אוֹמְנוֹת שְׂבָעוֹלָם וְאִינִי מְלַמֵּד אֶת בְּנִי אֶלָּא תוֹרָה וְשָׂכַל אוֹמְנוֹת שְׂבָעוֹלָם אֵין עוֹמְדָת לֹא אֶלָּא בְּיַמֵּי יְלָדוּתוֹ אֶבֶל בְּיַמֵּי זְקֻנּוֹתוֹ הָרִי הוּא מוֹטָל בְּרַעַב אֶבֶל תוֹרָה אֵינָה כֵּן עוֹמְדָת לֹא לְאָדָם בְּעֵת יְלָדוּתוֹ וְנוֹתְנָת לֹא אַחֲרֵית וְתַקְנָה בְּעֵת זְקֻנּוֹתוֹ בְּעֵת יְלָדוּתוֹ מֵהוּ אוֹמֵר וְקוּי ה' יַחֲלִיפוּ כַח יַעֲלוּ אֶבֶר כְּבָשָׂרִים בְּזְקֻנּוֹתוֹ מֵהוּ אוֹמֵר עוֹד יְנוּבוּן בְּשִׂיבָה דְּשָׁנִים יִרְעַנְנִים יְהִי</p>
---	---

<p>Babylonian Talmud Pesachim 113a</p>	
<p>[Rav said]: dates in your storeroom, run to the brewery. And how many dates should one keep for himself? Rava said: Up to three <i>se'a</i>. Rav Pappa said: If I were not a beer manufacturer I would not have become wealthy. Some say that it was Rav Hisda who said: If I were not a beer manufacturer I would not have become wealthy. What is the meaning of the word <i>sudana</i>, the Aramaic term for a brewer? Rav Hisda said: A pleasant secret [<i>sod na'e</i>] and acts of loving kindness.</p>	<p>תַּמְרֵי בְּחֵלוֹןָךְ — לְבִית סוּדְנָא רְהוּט. וְעַד כַּמָּה? אָמַר רַבָּא: עַד תְּלַת סָאָה. אָמַר רַב פָּפָא: אֵי לָא דְרַמְאֵי שְׂכָרָא לָא אֵיעֵתְרִי. אֵיפָא דְאָמְרִי, אָמַר רַב חֲסֵדָא: אֵי לָא דְרַמְאֵי שְׂכָרָא לָא אֵיעֵתְרִי: מָאֵי "סוּדְנָא"? אָמַר רַב חֲסֵדָא: סוּד נְאָה, וּגְמִילוּת חֲסֵדִים.</p>

<p>Babylonian Talmud Yoma 35b</p>	<p>תלמוד בבלי מסכת יומא לה עמוד ב</p>
<p>They told him about Hillel the Elder, who every day would work and earn a <i>Tarphik</i>. Half of it he would give to the keeper of the Beit Midrash, and half of it for his sustenance and the sustenance of the people of his household. One time, he was not able to earn [anything] and the keeper of the Beit Midrash would not allow him to enter. He went up and sat on the skylight so that he could hear the words of the Living God from the mouths of Shemaya and Avtalyon. They said that day was the eve of Shabbat and in the time of Tevet [i.e. the winter], and snow</p>	<p>אמרו עליו על הלל הזקן שבכל יום ויום היה עושה ומשתכר בטרפעיך, חציו היה נותן לשומר בית המדרש, וחציו לפרנסתו ולפרנסת אנשי ביתו. פעם אחת לא מצא להשתכר, ולא הניחו שומר בית המדרש להכנס. עלה ונתלה וישב על פי ארובה כדי שישמע דברי אלהים חיים מפי שמעיה ואבטליון. אמרו: אותו היום ערב שבת היה, ותקופת טבתהיתה, וירד עליו שלג מן השמים. כשעלה עמוד השחר אמר לו שמעיה לאבטליון: אבטליון אחי! בכל יום הבית מאיר, והיום אפל, שמא יום המעונן הוא?</p>

<p>fell down on him from the sky. When dawn came, Shemaya said to Avtalyon, "Avtalyon my brother, on every day the house [of study] is illuminated, and today it is dark. Perhaps it is a cloudy day. Their eyes glanced and saw the image of a man on the skylight. They went up and found him under three <i>amot</i> of snow. They undressed him and bathed him and anointed him and placed him next to the fire. They said, "It is appropriate to desecrate Shabbat for this one."</p>	<p>הציצו עיניהן וראו דמות אדם בארובה, עלו ומצאו עליו רום שלש אמות שלג. פרקוהו, והרחיצוהו, וסיכוהו, והושיבוהו כנגד המדורה. אמרו: ראוי זה לחלל עליו את השבת.</p>
--	--

<p>Babylonian Talmud Taanit 21a</p>	
<p>Ilfa and Rabbi Yoḥanan studied Torah, they became very hard-pressed for money. They said: Let us get up and go and engage in commerce, and we will fulfill, with regard to ourselves, the verse: "Although there should be no needy among you" (Deuteronomy 15:4). They went and sat under a dilapidated wall and were eating bread, when two ministering angels arrived.</p>	<p>אילפא ור' יוחנן הוו גרסי באורייתא דחיקא להו מילתא טובא אמרי ניקום וניזיל וניעבד עיסקא ונקיים בנפשין (דברים טו, ד) אפס כי לא יהיה בך אביון אזלו אותבי תותי גודא רעיעא הוו קא כרכי ריפתא אתו תרי מלאכי השרת</p>
<p>Rabbi Yoḥanan heard that one angel said to the other: Let us knock this wall down upon them and kill them, as they abandon eternal life and engage in temporal life. The other angel said to him: Leave them, as there is one of them whose time of achievement stands before him. Rabbi Yoḥanan heard all this, but Ilfa did not hear. Rabbi Yoḥanan said to Ilfa: Did the Master hear anything? Ilfa said to him: No. Rabbi Yoḥanan said: Since I heard and Ilfa did not hear, learn from this that it is I whose time stands before me.</p>	<p>שמעיה רבי יוחנן דאמר חד לחבריה נישדי עלייהו האי גודא ונקטלינהו שמניהין חיי עולם הבא ועוסקין בחיי שעה אמר ליה אידך שבקינהו דאיכא בהו חד דקיימא ליה שעתא רבי יוחנן שמע אילפא לא שמע אמר ליה ר' יוחנן לאילפא שמע מר מידי אמר ליה לא אמר מדשמעי אנא ואילפא לא שמע ש"מ לדידי קיימא לי שעתא</p>
<p>Rabbi Yoḥanan said to Ilfa: I will return home and fulfill with regard to myself: "For the poor shall never cease out of the land" (Deuteronomy 15:11). Rabbi Yoḥanan returned to the study hall, and Ilfa did not return. By the time that Ilfa came back, Rabbi Yoḥanan had been appointed head of the academy.</p>	<p>אמר ליה רבי יוחנן איהדר ואוקי בנפשאי (דברים טו, יא) כי לא יחדל אביון מקרב הארץ ר' יוחנן הדר אילפא לא הדר עד דאתא אילפא מליך רבי יוחנן</p>
<p>His colleagues said to Ilfa: If the Master had sat and studied, wouldn't the Master have been appointed</p>	<p>אמרו לו אי אתיב מר וגריס לא הוה מליך מר אזל תלא נפשיה באסקריא</p>

<p>head of the academy? Ilfa went and suspended himself from the mast of a ship, saying: If there is anyone who can ask me a question concerning a baraita of Rabbi Hiyya and Rabbi Oshaya, and I do not resolve his problem from a mishna, I will fall from the mast of this ship and be drowned.</p>	<p>דספינתא אמר אי איכא דשאל לי במתניתא דר' חייא ורבי אושעיא ולא פשטינא ליה ממתני' נפילנא מאסקריא דספינתא וטבענא</p>
<p>A certain old man came and taught him: If there is a man who, upon his deathbed, says: Give a shekel to my sons every week, but where, they are fit for the court to give them a sela, i.e., double the amount, they give them a sela. But if he said: Give them only a shekel, the court gives them only a shekel.</p>	<p>אתא ההוא סבא תנא ליה האומר תנו שקל לבניי בשבת והן ראויין לתת להם סלע נותנין להם סלע ואם אמר אל תתנו להם אלא שקל אין נותנין להם אלא שקל</p>
<p>If one said: If my sons die, others should inherit their portion in their stead, whether he said: Give them a shekel, or whether he said: Give them only a shekel, then the court gives his sons only a shekel per week. Ilfa said to the old man: In accordance with whose opinion is this ruling? It is Rabbi Meir, who said: It is a mitzva to fulfill the statement of the dead.</p>	<p>אם אמר מתו ירשו אחרים תחתייהם בין שאמר תנו בין שאמר אל תתנו אין נותנין להם אלא שקל א"ל הא מני ר"מ היא דאמר מצוה לקיים דברי המת</p>

<p>Pirkei D'Rabi Eliezer Chapter 1</p>	
<p>It once happened with R. Eliezer ben Hyrcanus whose father has ploughers, and they would plough on the fertile ground. He would plough a stony part, and he would sit and cry. His father said to him: Why are you crying? Perhaps you are crying because you are ploughing a stony part. Now you can plough on the fertile ground! He sat on the fertile ground and he would cry. His father said to him: Why are you crying? Perhaps you are suffering because you are ploughing fertile ground? R. Eliezer said to him: No. [His father said to him]: Why are you crying? R. Eliezer said to him: Because I want to learn Torah. His father said to him: But you are 28 years old! And you want to learn Torah?! Rather, take a wife for yourself, and you will have sons, and you can send them to school. R. Eliezer went two weeks without eating anything, until Eliyahu, who is remembered for</p>	<p>מעשה ברבי אליעזר בן הורקנוס, שהיו לאביו חורשים, והיו חורשין על גבי המענה, והוא היה חורש בטרשין, ישב לו והיה בוכה. אמר לו אביו מפני מה אתה בוכה, שמא מצטער אתה שאתה חורש בטרשין, עכשו אתה חורש על גבי המענה. ישב לו על גבי המענה והיה בוכה. אמר לו מפני מה אתה בוכה, שמא מצטער אתה שאתה חורש על גבי המענה. אמר לו לאו, ולמה אתה בוכה, אמר לו שאני מבקש ללמד תורה, אמר לו והלא בן עשרים ושמונה שנים אתה ואתה מבקש ללמד תורה, אלא קח לך אשה ותוליד לך בנים ואתה מוליכן לבית הספר. עשה שתי שבתות ולא טעם כלום, עד שנגלה לו אליהו זכרונו לברכה ואמר לו, בן הורקנוס למה אתה בוכה, אמר לו מפני שאני מבקש ללמד תורה, אמר לו אם אתה מבקש ללמד תורה, עלה לירושלים אצל</p>

<p>good, appeared to him and said to him: son of Hyrcanus, why are you crying? Eliezer said to him: Because I want to learn Torah. Eliyahu said to him: If you want to learn Torah, go up to Jerusalem to R. Yochanan ben Zakkai.</p>	<p>רבן יוחנן בן זכאי.</p>
---	---------------------------

<p>Babylonian Talmud Brachot 28a</p>	
<p>They said: How long will Rabban Gamliel continue afflicting him? Last year on Rosh HaShana, he afflicted him. Regarding the firstborn, in the incident of Rabbi Tzadok, he afflicted him. Here too, he is afflicting him. Let us remove him from his position as Nasi.</p>	<p>אמרי: עד כמה נצעריה וניזיל? בראש השנה אשתקד צעריה, בבכורות במעשה דרבי צדוק צעריה, הכא נמי צעריה, תא ונעבריה!</p>
<p>Who shall we establish in his place? Shall we establish Rabbi Yehoshua? Rabbi Yehoshua was party to the incident. Shall we establish Rabbi Akiva? Perhaps Rabban Gamliel would cause him to be divinely punished as he lacks the merit of his ancestors.</p>	<p>מאן נוקים ליה? נוקמיה לרבי יהושע? בעל מעשה הוא; נוקמיה לרבי עקיבא? דילמא עניש ליה, דלית ליה זכות אבות.</p>
<p>Rather, let us establish Rabbi Elazar ben Azarya. He is wise, rich, and a tenth generation descendant of Ezra. He is wise, so if Rabban Gamliel raises a challenge, he will answer it. And he is rich, so if the need arises to pay homage to the Caesar's court, so he too is able to go and pay homage. And he is a tenth generation descendant of Ezra, so he has the merit of his ancestors, and Rabban Gamliel will be unable to cause him to be punished. They came and said to him: Would the Master consent to being the Head of the Yeshiva? He said to them: I will go and consult with my household. He went and consulted with his wife. She said to him: Perhaps they will remove you. He said to her: Let a person use an expensive goblet one day and let it break tomorrow. She said to him: You have no white hair. That day, he was eighteen years old, a miracle transpired for him and eighteen rows of hair turned white. That explains that which Rabbi Elazar ben Azarya said: I am as one who is seventy years old and he did not say: I am seventy years old....</p>	<p>אלא נוקמיה לרבי אלעזר בן עזריה, דהוא חכם והוא עשיר והוא עשירי לעזרא. הוא חכם - דאי מקשי ליה מפרק ליה, והוא עשיר - דאי אית ליה לפלוחי לבי קיסר אף הוא אזל ופלה, והוא עשירי לעזרא - דאית ליה זכות אבות ולא מצי עניש ליה. אתו ואמרו ליה: ניחא ליה למר דליהוי ריש מתיבתא? אמר להו: איזיל ואימליך באינשי ביתי. אזל ואמליך בדביתהו. אמרה ליה: דלמא מעברין לך? אמר לה: [לשתמש אינש] יומא חדא בכסא דמוקרא ולמחר ליתבר. אמרה ליה: לית לך חיורתא. ההוא יומא בר תמני סרי שני הוה, אתרחיש ליה ניסא ואהדרו ליה תמני סרי דרי חיורתא. היינו דקאמר רבי אלעזר בן עזריה: הרי אני כבן שבעים שנה, ולא בן שבעים שנה....</p>

<p>Rabban Gamliel said: Since this is the situation, I will go and appease Rabbi Yehoshua. When he reached Rabbi Yehoshua's house, he saw that the walls of his house were black. Rabban Gamliel said to Rabbi Yehoshua: From the walls of your house it is apparent that you are a blacksmith. Rabbi Yehoshua said to him: Woe unto a generation that you are its leader as you are unaware of the difficulties of Torah scholars, how they make a living and how they feed themselves.</p>	<p>אמר רבן גמליאל: הואיל והכי הוה, איזיל ואפייסיה לרבי יהושע. כי מטא לביתה, חזינהו לאשיתא דביתה דמשחרן. אמר לו: מכותלי ביתך אתה ניכר שפחמי אתה. אמר לו: אוי לו לדור שאתה פרנסו, שאי אתה יודע בצערן של תלמידי חכמים במה הם מתפרנסים ובמה הם נזונים.</p>
<p>Rabban Gamliel said to him: "I insulted you, forgive me." Rabbi Yehoshua paid him no attention. "Do it in deference to my father." He was appeased.</p>	<p>מר לו: נעניתי לך, מחול לי! לא אשגח ביה. עשה בשביל כבוד אבא! פייס.</p>
<p>They said: Who will go and inform the Sages? This launderer said to them: I will go. Rabbi Yehoshua sent to the Sages to the study hall: The one who wears the uniform will wear the uniform, the one who did not wear the uniform will not say to the one who wears the uniform, remove your uniform and I will wear it. Rabbi Akiva said to the Sages: Lock the gates so that Rabban Gamliel's servants will not come and disturb the Sages...</p>	<p>אאמרו: מאן ניזיל ולימא להו לרבנן? אמר להו ההוא כובס: אנא אזילנא. שלח להו רבי יהושע לבי מדרשא: מאן דלביש מדא ילבש מדא, ומאן דלא לביש מדא יימר ליה למאן דלביש מדא שלח מדך ואנא אלבשיה? אמר להו רבי עקיבא לרבנן: טרוקו גלי, דלא ליתו עבדי דרבן גמליאל ולצערו לרבנן....</p>